

## **SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 85

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 5 januari 2024

---

aan **GWENDOLYN RUTTEN**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

---

### *Bestuurlijk toezicht - Klachten gemeenteraadsleden*

Het takenpakket van de lokale besturen, dat in de loop van de jaren alsmaar is toegenomen, zorgt ervoor dat het besturen van een stad of gemeente steeds ingewikkelder geworden is. Die toenemende complexiteit maakt dat het voor de bestuurders van steden en gemeenten, in het bijzonder de gemeenteraadsleden, heel wat inzet vergt om hun taken naar behoren te vervullen.

Gemeenteraadsleden beschikken decretaal al over heel wat rechten en instrumenten om die uitdagingen met kennis van zaken en op een correcte manier aan te pakken. Zo genieten gemeenteraadsleden in het kader van bestuurlijk toezicht het recht om een klacht in te dienen bij de toezichthoudende overheid (de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur en de vijf provinciegouverneurs) tegen een beslissing van de gemeenteraad. De vraag is evenwel of de gemeenteraadsleden voldoende op de hoogte zijn van het klachtenrecht en of er wel optimaal en voldoende gebruik van wordt gemaakt.

Graag alle data in Excel beschikbaar stellen.

1. In eerdere schriftelijke vragen vroeg ik reeds naar een overzicht van het aantal klachten ingediend bij de provinciegouverneur door gemeenteraadsleden omtrent beslissingen die het college van burgemeester en schepenen of een lid van het college heeft genomen, van het jaar 2016 tot en met het jaar 2022. Graag een update van deze cijfers tot en met het jaar 2023, geordend:
  - a) per jaar;
  - b) per provincie en per stad of gemeente;
  - c) met een onderscheid tussen het aantal ingediende klachten, het aantal ontvankelijke klachten en het aantal gegronde klachten;
  - d) en gesorteerd volgens de gronden en argumenten aangehaald in de klachten.
2. Valt het de minister op dat er veel klachten vanuit dezelfde gemeente of hetzelfde geografische gebied komen?
  - a) Zo ja, welke redenen zouden er volgens de minister aan de basis kunnen liggen?
  - b) Zijn er regio's van waaruit nooit klachten komen?

- i. Zo ja, welke regio's en welke redenen zouden er volgens de minister aan de basis kunnen liggen?
2. Heeft de minister weet van het profiel van de indieners van de klachten?
  - a) Worden er bijvoorbeeld meer klachten ingediend door fractieleiders en/of meer ervaren raadsleden of zijn de indieners divers (met betrekking tot leeftijd, geslacht, afkomst) van aard?
  - b) Ziet de minister naast geografische spreiding en kennis nog andere verschillen?
3. In de commissie voor binnenlands bestuur wees de minister al geregeld op het belang van de rol die gemeenteraadsleden vervullen.
  - a) Is de minister van oordeel dat gemeenteraadsleden niet voldoende kunnen rekenen op ondersteuning bij de uitoefening van hun rechten, in het bijzonder het recht om klachten in te dienen in het kader van bestuurlijk toezicht?
  - b) Ziet de minister nog kansen om binnen het domein van bestuurlijk toezicht de impact van gemeenteraadsleden nog meer tot zijn recht te laten komen? Zo ja, welke initiatieven plant de minister?

**GWENDOLYN RUTTEN**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

**ANTWOORD**

op vraag nr. 85 van 5 januari 2024

van **BRECHT WARNEZ**

1. De cijfers van het jaar 2016 tot en met het jaar 2022 werden eerder overgemaakt als antwoord op [schriftelijke vraag nr. 87 van 5 januari 2022](#) en [schriftelijke vraag nr. 116 van 10 januari 2023](#). Als bijlage vindt u de cijfers voor het jaar 2023.

a-c) In 2023 werden in totaal 24 klachten ingediend bij de toezichthoudende overheid door gemeenteraadsleden tegen beslissingen van het college van burgemeester en schepenen of een lid ervan. De verdeling per provincie en per stad of gemeente is terug te vinden in bijlage 1. Daarbij is ook een onderscheid gemaakt tussen het aantal ingediende klachten, het aantal ontvankelijke klachten en het aantal gegronde klachten.

d) De inhoud van de klachten is divers. De klachten zijn ingedeeld op basis van de categorieën die minister Somers hanteerde in zijn antwoord op schriftelijke vraag nr. 116 van 10 januari 2023, met dien verstande dat er dit keer geen klachten werden ingediend in de categorieën "inzagerecht" en "patrimonium". Dit geeft volgend resultaat:

| Categorie                | Aantal klachten |
|--------------------------|-----------------|
| Andere                   | 2               |
| Belangenvermenging       | 1               |
| Bevoegdheid              | 11 *            |
| Concessie                | 3               |
| Fiscaliteit en financiën | 2               |
| Inzagerecht              | 0               |
| Overheidsopdracht        | 1               |
| Personeel                | 1               |
| Patrimonium              | 0               |
| Ruimtelijke ordening     | 3               |

\* in meerdere gevallen is er meer dan een categorie, zo kan het onderwerp een concessie zijn, maar is het voorwerp van de klacht een bevoegdheidsvraagstuk. Het zal vaak het bevoegdheidsvraagstuk zijn dat aanleiding geeft tot opmerkingen of optreden, dat verklaart het aantal klachten in deze categorie.

Onder de categorie 'andere' vallen een klacht over het instellen van een erfdiensbaarheid en een klacht over het niet respecteren van de motiveringsplicht. Het aantal klachten is wisselend van jaar tot jaar. Hieruit kan geen tendens worden afgeleid. Er bestaat op basis van deze informatie geen noodzaak om het beleid bij te sturen.

2. In lijn met het antwoord op uw vorige vraag heb ik de provincie genomen als geografische omschrijving. Gemiddeld werden er in het jaar 2023 in elke provincie 4,8 klachten door raadsleden ingediend tegen beslissingen van het college. In de provincie Antwerpen springen twee gemeentes in het oog, namelijk Meerhout en Antwerpen. Van de 8 klachten in deze provincie werden er 3 door dezelfde persoon ingediend over dezelfde gemeente, Meerhout. Tegen Antwerpen werden ook drie klachten ingediend,

maar deze kenden verschillende indieners. In de provincie West-Vlaanderen werden 8 klachten ingediend, waaronder 2 door dezelfde persoon over dezelfde gemeente. Het aantal gegronde klachten blijft echter twee, net als vorig jaar. In de provincie Oost-Vlaanderen werden alle 3 de klachten, ingediend tegen hetzelfde bestuur, weliswaar door twee verschillende klagers. In de provincie Limburg werd, net als vorig jaar, één klacht geregistreerd.

- a) De provincie Antwerpen is met 69 gemeenten de provincie met het hoogste aantal gemeenten. De provincie Limburg is met 42 gemeenten de provincie met het laagste aantal gemeenten. Meer of minder gemeenten en a fortiori meer of minder raadsleden kan een impact hebben op het aantal klachten.
  - b) Neen, in elke provincie werd minstens één klacht ingediend.
3. a) Het klachtenregistratiesysteem houdt geen gegevens bij van het door u gevraagde profiel van vraagstellers. Het klachtenregistratiesysteem maakt ook geen onderscheid naar het type mandataris. Het is mogelijk dat hier ook een klacht van een Vlaams of federaal mandataris tussen zit.
- b) Neen.
4. a) De controlerende rol van de gemeenteraad is zeer belangrijk in het functioneren van de lokale democratie. Ik verwijs onder andere naar de gedachtewisselingen over het traject ter versterking van de gemeenteraad, die plaatsvonden tijdens de commissievergaderingen van [29 november 2022](#) en [25 april 2023](#).

Op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur is een zeer overzichtelijke en toegankelijke [klachtenwegwijzer](#) te vinden die voor iedereen, burger of raadslid, toegankelijk is. De klachtenwegwijzer geeft aan hoe je een klacht kan indienen, waarvoor je een klacht kan indienen, binnen welke termijn je de klacht kan indienen etc. Deze informatie is, net zoals het indienen van een klacht, zeer laagdrempelig.

Het decreet over het lokaal bestuur bepaalt dat de lokale besturen op hun webtoepassing de lijst bekendmaken van de door het college van burgemeester en schepenen genomen besluiten. De webtoepassing vermeldt hoe het publiek inzage kan krijgen in de besluiten die op de lijsten zijn vermeld en hoe tegen besluiten een klacht kan worden ingediend bij de toezichthoudende overheid. De webtoepassing neemt een link op naar de klachtenwegwijzer van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Mijn administratie krijgt geen signalen die er op wijzen dat gemeenteraadsleden de weg naar deze mogelijkheden niet of moeilijk zouden vinden.

- b) Ik verwijs naar mijn antwoord onder a).

## **BIJLAGE**

[Overzicht van klachten van gemeenteraadsleden tegen beslissingen van het college van burgemeester en schepenen of een lid van het college: cijfergegevens voor 2023, per provincie en gemeente.](#)